

Tip na výstavu: Nitrianska poľná železnica – Na prvej koľaji pozor!

16. Február 2012 od [Jaroslav Filo](#)

NITRA - Výstavu „Nitrianska poľná železnica“ s podtitulom „Na 1. koľaji pozor!“ pripravilo Múzeum Jána Thaina v Nových Zámkoch v spolupráci so Slovenským poľnohospodárskym múzeom v Nitre a Bibianou – medzinárodným domom umenia pre deti, Bratislava. Vernisáž výstavy sa uskutočnila 9.2. 2012 (štvrtok) o 16.00 h vo výstavnej sieni Múzea Jána Thaina, ulica M.R. Štefánika 58 v Nových Zámkoch a pre návštevníkov je výstava sprístupnená od 10.2. do 12.4. 2012.

Výstava je rozdelená na 2 časti. Prvá časť predstavuje múzejnú úzkorozchodnú Nitriansku poľnú železnicu (rozchod trate 760 mm), ktorá sa nachádza v areáli skanzenu Slovenského poľnohospodárskeho múzea a výstaviska Agrokomplex Nitra. Je to jediná úzkorozchodná poľná železnica zachovaná na území Slovenska (okrem nej je na Slovensku ešte 5 lesných úzkorozchodných železníc).

Výstava predstavuje priebeh záchrany pôvodnej poľnej železnice slúžiacej najmä na prepravu poľnohospodárskych plodín, materiálu, ale aj zvierat a ľudí, ktorá sa nachádzala na veľkostatku v Želiezovciach a spájala celý rad dvorov v okolí s cukrovarom v Pohronskom Ruskove, železničnou stanicou, mlynom a sídlom majetku. Prostredníctvom originálnych fotografií a dokumentácie výstava mapuje výstavbu, rekonštrukciu, opravy až dnešnú prevádzku múzejnej železnice v SPM v Nitre – prierez od 1. prevádzkovej sezóny v r. 1985 až po 26. sezónu v r. 2011. Pripomína tiež nezabudnuteľné osobnosti, bez zanietenosti ktorých by nikdy nebolo počuť pískanie vlaku.

V súčasnosti trať tvorí okruh okolo skanzenu (1,6 km) a trať spájajúca skanzen s hlavnou vstupnou bránou výstaviska Agrokomplex (1 km). Jazdy zabezpečujú tri unikátne parné rušne z r. 1918, 1949, 1951 a jeden motorový rušeň. Na prepravu osôb sa používajú štyri vyhladkové osobné vozne alebo dva historické storočné kryté vozne z kúpeľov Korytnica.

Zaujímavosti výstavy: originálne fotografie pôvodnej poľnej železnice a parných rušňov, posledné dokumentačné fotografie opráv parných rušňov a dobrovoľníckych brigád, uniformy, lístky, zaujímavé časti rušňov a trate, súčiastky, ale aj modely poľnohospodárskych strojov využívaných pri poľnohospodárskych prácach.

Druhá časť s názvom „Na 1. koľaji pozor!“ bola v minulosti prezentovaná v Bratislave v Bibiane - medzinárodnom dome umenia pre deti v r. 2009, v Slovenskom poľnohospodárskom múzeu v Nitre v rokoch 2010-2011. Autormi výstavy sú Marián Paulini, Eva Čárska a Ondrej Slivka.

Výstava je zameraná na detského návštevníka, pútavou formou mu približuje históriu a vývoj vláčikov, železnice a železničnej dopravy. Pri vstupe do múzea deti čaká „bronzový“ psík Hachiko z Japonska, ktorý ich upúta svojím životným príbehom. Hravou formou deti spoznajú rôzne typy železníc – konskú, parnú, poľnú, lesnú. Historickú staničku tvorí kancelária náčelníka stanice s pokladňou, kde si každý návštevník môže vlastnoručne vyrobiť cestovný lístok s pečiatkou.

Najväčšími lákadlami výstavy je:

- jazda na statickej bicyklovej drezine vyrobenej špeciálne pre najmenších
- posuvný signalizačný stĺp – semafor
- vozeň Orient Expressu, kde sa vezie anglická spisovateľka Agáta Christie s českým skladateľom Antonínom Dvořákom.

Ďalšou zábavou pre deti sú rôzne hry ako puzzle, pexeso, kocky, modely poľnej a lesnej železnice, na ktorých sa môžu hrať s malými vláčikmi.

Celá výstava „Na 1. koľaji pozor!“ je interaktívna t.j. je možné dotýkať sa alebo sa hrať so všetkými exponátmi.

Atmosféru výstavy oživuje sprievodná hudba – klepotanie koľajníc, vypúšťanie pary z rušňa a pískanie, staničné hlásenie a pieseň o rušňovodičovi Casey Jonesovi. Výstavu dopĺňajú fotoreprodukcie diel slovenských a svetových umelcov, na ktorých sú zachytené pohľady na železniciu v rôznych historických obdobiach.

Sprievodný program:

- v dňoch 29.3. – 1.4. 2012 (štvrtok-nedeľa) bude zabezpečovať kyvadlovú dopravu medzi železničnou stanicou Nové Zámky a múzeom Jána Thaina Nitriansky expres, počas týchto dní si návštevníci môžu prezrieť na železničnej stanici v Nových Zámkoch vo vagóne výstavu modelového koľajiska s vláčikmi Klubu železničných modelárov z Komárna
- v cene vstupného na výstavu v Múzeu Jána Thaina je ochutnávka meltovej kávy, tradičného nápoja z minulosti, ktorú môžete ochutnať aj počas akcií organizovaných v Slovenskom poľnohospodárskom múzeu v Nitre
- súťaž pre žiakov a študentov: nakresli/opíš najkrajší zážitok spájajúci sa so železnicou alebo najzaujímavejší exponát z výstavy a môžeš vyhrať vstupné do SPM a jazdu na vlaku Nitrianskej poľnej železnice pre celú triedu (pre školské zájazdy), a pre celú rodinu (pre individuálnych návštevníkov)

Text: Mgr. Marianna Hričová, 037 / 65 72 553, 0911 860 126, hricova@agrokomplex.sk

Plagát: Mgr. Mário Katrinec

Foto: Archív

Výstava
Nitrianska poľná železnica
Na prvej koľaji pozor!

Kde? **Múzeum Jána Thaina, Nové Zámky**
M. R. Štefánika 58, (5 min. peši od stanice)

Kedy? **10. 2. – 12. 4. 2012**
UT-PI 8.00 – 17.00 h, SO 9.00 – 13.00 h

Sprievodná akcia v dňoch 29.3. – 1.4. 2012 (štvrtok-nedeľa):

- jazda vláčikom - Nitrianskym expresom do múzea
- výstava modelového koľajiska Klubu železničných modelárov z Komárna na stanici Nové Zámky

www.spmnitra.sk www.muzeumnz.sk

Logos: MT, Slovenské poľnohospodárske múzeum v Nitre, Agrokomplesť výstavníctvo Nitra, BIBIANA